

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут архітектури, будівництва та землеустрою
Кафедра архітектури будівель та дизайну**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ФАСАДНИХ КОМПОЗИЦІЙ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Магістра

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

Архітектура будівель і споруд

(назва освітньої програми)

Спеціальності

G17 Архітектура та містобудування

(код і назва спеціальності)

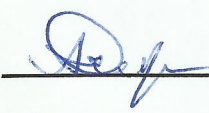
**Полтава
2026 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Методи гармонізації фасадних композицій» для студентів спеціальності G17 Архітектура та містобудування, другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Архітектура будівель і споруд», 2026 року.

Розробник: Дмитренко А.Ю., доцент кафедри архітектури будівель та дизайну

Погоджено:

Гарант освітньої програми  А.Ю. Дмитренко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури будівель та дизайну

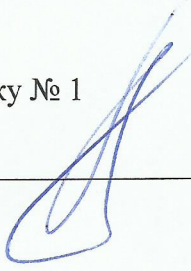
Протокол від «27» 08 2026 року № 1

В.о. завідувача кафедри архітектури будівель та дизайну  В.А. Ніколасенко

«27» 08 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту архітектури, будівництва та землеустрою

Протокол від «28» 08 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії  В.А. Кириченко

«28» 08 2026 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>G Інженерія, виробництво та будівництво</u>	вибіркова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність <u>G17 Архітектура та містобудування</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
		Семестр
		2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено.	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		66 год.
		Індивідуальна робота:
		0 год.
		Вид контролю: диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24/66

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методи гармонізації фасадних композицій» має на меті надати студентам знання про методи формування фасадних композицій, уміння застосовувати методи гармонізації фасадних композицій у практичній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів наступних компетентностей:

- здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність розробляти і реалізовувати проєкти у сфері архітектури та містобудування;
- здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування;
- здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування;
- здатність розвивати національну та регіональну архітектуру будівель і споруд.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методи гармонізації фасадних композицій» є попередньо опановані дисципліни другого (магістерського) рівня вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікувані результати навчання з дисципліни:

- мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;
- забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища;
- аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування;
- аналізувати архітектурно-композиційні особливості архітектурних об'єктів та використовувати результати аналізу в процесі проєктування будівель і споруд в історичному середовищі.

Результати навчання повинні бути достатніми для того, щоб після завершення навчання на другому (магістерському) рівні за бажанням продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, добре розуміє особливості методів гармонізації фасадних композицій. Власні пропозиції здобувача під час виконання практичних завдань підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, досить добре розуміє особливості методів гармонізації фасадних композицій та вміє застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань, але допускає окремі неточності. Уміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, загалом розуміє особливості методів гармонізації фасадних композицій, використовує для виконання характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє головні особливості методів гармонізації фасадних композицій, проте має певні проблеми з конкретними її аспектами. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутня.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання є оцінювання роботи на лекціях, роботи на практичних заняттях, диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ФАСАДНИХ КОМПОЗИЦІЙ

Тема 1. Чинники формоутворення та естетична організація об'ємно-просторової структури. Мета, структура та зміст дисципліни. Чинники формоутворення: принципи ізоморфізму та гомоморфізму форми та змісту, принцип «сигнатур», принцип найменшої дії.

Принципи створення художньо довершеної архітектурної форми. Форма і простір, їх взаємодія, властивості і характеристики. Композиційний центр архітектурного об'єкта й формальні засоби його виявлення. Рівновага архітектурних мас. Симетрія та дисиметрія. Цілісність архітектурної форми. Порядок і підпорядкованість елементів архітектурної форми. Архітектурна тектоніка сучасних архітектурних об'єктів. Тектонічні елементи та їх роль у гуманізації архітектури.

Тема 2. Регіональні особливості формування фасадних композицій.

Урахування кліматичних, культурних та соціальних факторів при формуванні фасадних композицій. Гармонізація фасадних композицій в умовах реконструкції територій.

Тема 3. Закономірності сприйняття архітектурних об'єктів.

Статичність та динамічність сприйняття. Статичність та динамічність архітектурних форм і просторів. Відкритість і замкненість. Приватність та персональність архітектурних просторів.

Тема 4. Пропорціонування як метод формування фасадних композицій.

Види відношень. Раціональні (прості) відношення та раціональна пропорційна система.

Модуль як основа раціональної пропорційної системи. Просторова система модульних координат. Ірраціональні відношення (пропорції). Арифметична, геометрична і гармонійна прогресії. Середні числа. Гармонійні пропорції. Геометричні способи побудови рядів на основі геометричної пропорції, «золотого перерізу», співвідношення сторони і діагоналі квадрата.

Пропорціонування як метод кількісного узгодження частин і цілого. Площина (об'єм) як система поділів. Геометричні методи пропорціонування при поділі форми. Метод подібних прямокутників. Архітектурні приклади побудови взаємозв'язку прямокутних форм та їх елементів на основі прямої та оберненої пропорції. Архітектурні приклади пропорціонування.

Система модульних пропорцій. Архітектурні приклади схем модулювання.

Тема 5. Методика пропорційної реабілітації фасадів будівель на основі інформаційної теорії співрозмірності.

Інформаційна теорія співрозмірності. Поняття інформації. Кількість зорової інформації.

Одиниця зорової інформації. Краса і співрозмірність архітектурної форми. Естетична міра Айзенка. Теоретично-інформаційна інтерпретація естетичної вартості. Інформативність архітектурної форми. Впорядкованість архітектурної форми та її значення у сучасній архітектурі.

Практичне заняття № 1.

Практичне заняття № 2.

Практичне заняття № 3.

Практичне заняття № 4.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Закономірності формування фасадних композицій						
Тема 1. Чинники формоутворення та естетична організація об'ємно-просторової структури.	8	2				6
Тема 2. Регіональні особливості формування фасадних композицій.	14	2				12
Тема 3. Закономірності сприйняття архітектурних об'єктів.	20	4				16
Тема 4. Пропорціонування як засіб формування фасадних композицій.	20	4				16
Тема 5. Методика пропорційної реабілітації фасадів будівель на основі інформаційної теорії співрозмірності.	28	4	8			16
Разом за змістовим модулем 1	90	16	8			66
Усього годин	90	16	8			66

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Практичне заняття №1. Аналіз композиції фасаду. 1. Гармонізація фасаду за методом подібних прямокутників. 2. Гармонізація фасаду за золотим перерізом.	2
Практичне заняття №2. Гармонізація фасаду за методикою пропорційної реабілітації фасадів. 1. Тональне моделювання фасадів. 2. Виконання тонального моделювання фасадів, з метою виявлення полів толерантності та структурної підпорядкованості окремих частин фасадів та їх елементів. 3. Визначення структурних рівнів фасадів.	2
Практичне заняття №3. Гармонізація фасаду за методикою пропорційної реабілітації фасадів. 1. Визначення структурних рівнів архітектурного об'єкта. 2. Виконання побудови інформаційного поля на рівнях: цілого, частин цілого та елементів архітектурної форми. 3. Обрахування інформаційних кроків і нанесення на інформаційне поле, підрахування сили інформаційних (пропорційних) зв'язків.	2
Практичне заняття №4. Гармонізація фасаду за методикою пропорційної реабілітації фасадів. 1. Виявлення полів толерантності тональними засобами. 2. Викреслювання відкоригованих фасадів	2
Усього	8

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з нормативними документами, навчально-методичною літературою і проєктною документацією, аналізувати особливості ділянки проєктування, типу архітектурного об'єкта, порівнювати різні проєктні варіанти та робити висновки, розробляти архітектурні вирішення об'єкта.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до диференційованого заліку.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовий модуль 1. Закономірності формування фасадних композицій		
Тема 1. Чинники формоутворення та естетична організація об'ємно-просторової структури.		
1	Принцип найменшої дії у композиції архітектурних об'єктів.	2
2	Принцип сигнатур у композиції архітектурних об'єктів.	2
3	Реалізація принципів формоутворення на прикладах конкретних архітектурних об'єктів.	2
Тема 2. Регіональні особливості формування фасадних композицій.		
4	Реалізація прийомів гармонізації фасадних композицій в умовах реконструкції територій на прикладах конкретних архітектурних об'єктів.	6
5	Урахування кліматичних факторів при формуванні фасадних композицій.	2
6	Урахування культурних факторів при формуванні фасадних композицій.	2
7	Урахування соціальних факторів при формуванні фасадних композицій.	2
Тема 3. Закономірності сприйняття архітектурних об'єктів.		
8	Поняття центру композиції та приклади його в архітектурних об'єктах.	2
9	Поняття другорядних елементів композиції та приклади їх у архітектурних об'єктах.	2
10	Поняття симетрії, дисиметрії та асиметрії.	2
11	Оригінальність та несподіваність форми.	2
12	Візуальна рівновага мас у архітектурній композиції.	2
13	Використання зорового тяжіння мас у архітектурній композиції.	2
14	Тектоніка як специфічний засіб архітектурної виразності	2
15	Ілюзорна тектоніка та приклади її застосування	2
Тема 4. Пропорціонування як засіб формування фасадних композицій.		
16	Модульор Ле Корбюзьє.	2
17	Геометричний спосіб побудови ряду «золотого перерізу».	2
	Метод Тірша (метод подібних прямокутників).	2
18	Система пропорціонування Парфенону, м. Афіни, Греція, 447 – 438 рр. до н.е.	2
19	Система пропорціонування фасаду храму Рамзеса III, XII ст. до н. е.	2
20	Геометрична організація форми і простору на основі пропорційної системи вписаних квадратів.	2
21	Статичні архітектурні форми та простори на прикладах конкретних архітектурних об'єктів.	2
22	Динамічні архітектурні форми та простори на прикладах конкретних архітектурних об'єктів.	2
Тема 5. Методика пропорційної реабілітації фасадів будівель на основі інформаційної теорії співрозмірності.		
23	Особливості практичного застосування методики пропорційної реабілітації фасадів будівель.	2
24	Визначення структурних рівнів архітектурного об'єкта,	2

25	Виконання побудови інформаційного поля на рівні цілого.	2
26	Виконання побудови інформаційного поля на рівні частин цілого.	2
27	Виконання побудови інформаційного поля на рівні елементів архітектурної форми.	2
28	Обрахування інформаційних кроків.	2
29	Нанесення інформаційних кроків на інформаційне поле.	2
30	Підрахування сили інформаційних (пропорційних) зв'язків.	2
	Разом	66

13. Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання не передбачено.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – під час практичних занять, при здійсненні студентами самостійної роботи.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення. До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Під час практичних робіт застосовуються наочні спостереження; студентами виконуються вправи: творчі, усні та графічні.

Формування *soft skills* у здобувачів вищої освіти відбувається під час виконання завдань на практичних заняттях.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів за підсумками роботи на лекціях та практичних заняттях. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Методи гармонізації фасадних композицій» за видами робіт

Види робіт/ контролю	Перелік тем											
	Тема 1	Тема 2	Тема 3		Тема 4		Тема 5					
Контрольні письмові опитування	Лекції											
	1	2	3	4	5	6	7	8				
	6	6	6	6	6	6	6	6				
Виконання практичних завдань	Практичні заняття											
									1	2	3	4
									5,5	5,5	5,5	5,5

Всього за темами	6	6	12	12	34
Диференційований залік	30				
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100				

**Шкала та критерії оцінювання відповіді
за результатами контрольного письмового опитування**

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
6	Відповіді на всі три питання правильні
5	Відповіді на всі три питання загалом правильні, але є незначні неточності
4	Відповіді на два з трьох питань правильні
3	Відповіді на два з трьох питань загалом правильні, але є незначні неточності
2	Відповідь на одне з трьох питань правильна
1	Відповідь на одне з трьох питань правильна, але є незначні неточності
0	Відповіді на всі питання неправильні або ж взагалі відсутні

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
5,5	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі,
4	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі
3	Завдання практичної роботи виконано з суттєвими помилками та не у повному обсязі
0	Завдання практичної роботи повністю не виконані

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування**

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре

74 – 81	C – добре	3 – задовільно
64 – 73	D – задовільно	
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів припадає на підсумковий контроль – диференційований залік.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

– контрольні опитування – до 48 балів (до 6 балів за кожне: відсутність під час проведення контрольного опитування без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1–2 бали, «добре» – 3–4 бали, «дуже добре» – 5 балів, «відмінно» – 6 балів);

– оцінка роботи на практичних заняттях – до 22 балів (до 5,5 балів за кожне: відсутність під час проведення практичного заняття без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1–3 бали, «добре» – 4 бали, «відмінно» – 5,5 балів).

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студентам, що пропустили заняття з поважних причин, надається можливість написати пропущені контрольні роботи без пониження оцінки або відпрацювати практичні заняття.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Дмитренко А.Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів при вивченні навчальної дисципліни «Методи гармонізації фасадних композицій» для студентів спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2026. 10 с.

2. Дмитренко А.Ю. Методичні вказівки до практичних занять при вивченні навчальної дисципліни «Методи гармонізації фасадних композицій» для студентів спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2026. 16 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Ідак Ю.В., Клименюк Т.М., Лясковський О.Й. Основи об'ємно-просторової композиції : навч. посібник. 2-е вид., доп. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 212 с.
2. Негай Г. А. Співрозмірність в архітектурі – інформаційна теорія : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2024. 262 с. ISBN 978-966-330-436-6
3. Трегубов В.О., Негай Г.А. Теоретичні основи архітектурної композиції: навч.- метод. посіб. Хмельницький: ФОП Цюпак, 2022. 216 с.
4. Черкес Б. Національна ідентичність в архітектурі. Львів: «Львівська політехніка», 2008. 180 с.

Допоміжна

1. Полішук, Л. К., Родіна І. О., Новицька О. Р. Основи об'ємно-просторової композиції : метод. посібник. Ч. 1. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. 100 с.
2. Krier R. Architectural Composition. Rizzoli: Rizzoli International Publications, Incorporated 1988. URL: <https://www.scribd.com/document/439635203/Architectural-Composition-Rob-Krier-pdf-pdf>
3. Savchenko T., Shevchenko L. National character in Poltava architecture of the beginning of the twentieth century. URBANI IZZIV. 2023.Vol. 34, no. 1. P. 92 – 106.
4. Zosim S., Nikolaienko V.A., Nikolaienko V.V. Preservation of National Traditions of Ukrainian Architecture During the Reconstruction of Destroyed Cities and Villages in the Post-War Period. International Journal of Conservation Science. 2024. Vol. 15, Special Issue 1. P. 221– 234.

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle : <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6330>
2. ArchDaily : <https://www.archdaily.com/>
3. Dezeen : <https://www.dezeen.com/>
4. Design Milk : <https://design-milk.com/>
5. Designboom : <https://www.designboom.com/>